అరణ్యం

ఈ పెళ్లి చేసుకుని తను ఈ అరణ్యంలో ప్రవేశించటం చాలా పొరపాటయింది. తన భర్త యాభై ఏళ్ళ వాడని కాదు, తనకు సంసార సుఖం తక్కువయిందనీ కాదు—ఆ రెంటిని గురించీ తనకు స్పష్టంగా తెలిసి కూడా ఈ భర్తను చేసుకోవటానికి ఇష్టపడ్డది. తన భర్త ధనవంతుడు. దారిద్ర్యం కన్న ఎక్కువ పాపం ఇహాన లేదని తన తండ్రి తనను నమ్మించాడు. ఆయన పొరపాటు పడ్డాడని అనుకోవలసిన అవసరం కూడా తన కిప్పుడు కలగలేదు.

కాని ఇతర విషయాల మాటేమిటి?—తను పెళ్ళికి పూర్వం ఊహించలేకపోయిన వెయ్యిన్నొక్క విషయాల మాట!

తను కామోద్రేకంతో చావటంలేదు, నిజమే. లేత లేత మొహాలనూ, నూనూగు మీసాలనూ చూసే తనకు శరీరం జల్లుమనటంలేదు. కాని తనలో ఇప్పుడిప్పుడే పుట్టుకొస్తున్న ఈ కొత్త ఉద్రేకం ఉపశమించే దెట్లా? తన భర్త—ఈ భర్త కాదు—తనకు తగిన భర్తయొక్క కష్టసుఖాల్లో—ముఖ్యంగా కష్టాల్లో—పాలు తీసుకోవాలనీ, అతనితో సానుభూతి చూపాలని, అతనితోపాటు ఎటువంటి కష్టాలకైనా ఎదురు వెళ్ళాలనీ, అతని ధైర్యానికి తన ధైర్యం జోడించి అతని మనస్సుకు ఇంకే విధంగానూ కలగని ఆనందం చేకూర్చాలనీ తన మనస్సు ఇంతగా పీకుతుందేమిటి? దురదృష్టంలో పాలు తీసుకోదగిన భార్యలూ, అదృష్టంలో పాలు తీసుకోదగిన భార్యలూ....ఆడవాళ్లు రెండు రకాలేమో! అయితే తను మొదటి రకం అయి ఉండాలి.

ఈ తన ఉద్రేకం తృప్తి అయేటందుకు తన భర్త యాభై యేళ్ళ వాడయినా ఫరవాలేదు, తనకు సంసారసుఖం యివ్వలేకపోయినా ఫరవాలేదు—వెంకట నరసయ్యగారు మాత్రం కాకుండా ఉంటే సరి. తన భర్తగారయిన వెంకటనరసయ్యగారికి ఎటువంటి కష్టాలూ, మనఃక్లేశాలూ, హృదయ వేదనలూ లేవు. అసలాయనకు తనతో పంచుకునేటందుకు ఏమీ లేదు. ఆఖరుకు మంచం కూడా! ఆ పని వంటలక్కది!....

ఎంత ఆలోచించినా బోధపడదు—తన భర్త తన్ను ఎందుకు పెళ్ళిచేసుకున్నట్టు? వంటలక్క పరువు నిలపటానికి కాదుకదా!

తన అత్తవారిల్లు మహారణ్యం. ఇందులో అన్నీ సింహాలూ, పెద్దపులులూ—అరణ్యంలో ఉండే సింహాలూ పెద్దపులులూ వాటిలో అవి మధ్య మధ్యలో చూపే అన్యోన్యత మినహా. ఈ జంతువులు ప్రతి క్షణమూ ఒకదాన్నొకటి చూసి గుర్రుమంటూ ఉంటై. ఇవి ఒకదాన్నొకటి కొట్టుకునే దెబ్బలకు తనవంటి సాధు జంతువులు ఆవలించవలసిందే!

తన భర్తా, తన అత్తగారూ, తన సవతి కూతురు శారదా, తన సవతి కొడుకు భాస్కర్రావూ ఒకరినొకరు నిజంగా కొట్టుకుంటారని కాదు, కాని మాటలనుకుంటారు! ఆ మాటలు! అంతకంటె దెబ్బలు నయం!....ఆ నలుగురూ ప్రతి స్వల్ప విషయానికీ ఒకరినొకరు ప్రతిఘటించుతూ, ఒకరి ఉనికిని ఒకరు ద్వేషించుతూ, ఎవరిమటుకు వారు తమలో ఉన్న దుర్గుణాలన్నిటినీ మిగిలిన వారిలో చూసి మనస్ఫూర్తిగా అసహ్యించుకుంటారు!

ఆ నలుగురిలోనూ భాస్కర్రావే భేదంగా కనపడతాడు. అతనూ ఒక అరణ్య మృగం కాదని కాదు; అతని కాటు మిగిలిన వారి కాటుకంటే కూడా అపాయకరమైనది. అయితే అతను అడవి జంతువు మాత్రం కాదు. (ఆ సంస్కృత శబ్దానికి ఈ తెలుగు పర్యాయ పదానికీ కొంత తేడా ఉంది మరి!) భాస్కర్రావు చాలా తెలివైనవాడు. అదీగాక అతను నవ్వగలడు—తన్ను చూసి తనే! మిగిలిన ముగ్గురూ అది చెయ్యలేరు.

అసలు రహస్యం ఏమిటంటే, అతనే తనతో అన్నట్టు, భాస్కర్రావు వేదాంతి!

"నువు వేదాంతివని నేను నమ్మను. వేదాంతికి ఇంత ఆగ్రహమా?" అన్నది తను

"ఆగ్రహం! ఆగ్రహానికి వేదాంతులను చెప్పి మరొకర్ని చెప్పు!" అన్నాడు భాస్కర్రావు ఆశ్చర్యం నటిస్తూ.

"ఆగ్రహానికి లొంగిపోయిన తరువాత నీ వేదాంతం ఎక్కడా?"

"అట్లా అడుగు చెబుతాను. నాకూ నీకూ అభిప్రాయ భేదం వచ్చి, నిన్ను నేను వాదనచేతా ఒప్పించలేననుకో, అప్పుడు నేనే రైటని నిరూపించటం ఎట్లా?"

"నాకు తెలీదు!"

"ఈ రహస్యం తెలియకుండా ఎవరూ ఉండరాదు. చెబుతాను విను; నేను అమాంతం నీ గొంతు నులిపి వెయ్యటమే! వంద సంవత్సరాలు ఆలోచించి చెప్పు.

అంతకంటే మంచి ఉపాయం ఉందేమో!........ఇక నా వేదాంతం ఎక్కడుందంటే, నే నట్లా నీ గొంతు నులపను." తను నవ్వింది. అతనూ నవ్వాడు.

"బాగా ఉంది ; అయితే అంతా వేదాంతులే"

"కాదు; అక్కడే పొరపాటు పడుతున్నావు. నా మాదిరిగా తన నమ్మకా లలో దృఢ విశ్వాసం ఉన్నవాడు వేదాంతి కూడా అయితేనే తప్ప రోజూ ఎన్ని హత్యలు చెయ్యవలసి వసుందో నువు ఊహించ లేవు;....అయినా అది ఒక ఉదాహర ణగా చెప్పాను. రోజూ నీకళ్ళ ఎదట అనేక వేల పనులు, ఎంత మందమతికైనా ఒక క్షణం ఆలోచిస్తే పొరపాట్లు గానూ, జరగగూడనివి గానూ, స్పష్టంగా కనిపించేవి, జరుగుతూ ఉంటై. వాటిని చూసి నువు సహించాలి; ఎంత వేదాంతం అవసరమో చూడు నా బోటిగాడికి ! మెదడు ఉండటంకూడా ఎంతో పాపం చేసుకున్న వాడికి గాని సంభవించదు. నా కళ్ళ ఎదట జరుగుతున్న వెధవపనులన్నిటికీ నేను కొంత బాధ్యుణ్ణనే అనిపిస్తుంది నాకు. అందరూ రోజూ చేస్తున్న పాపంలో నేను కొంత కొంత పంచుకుంటున్నాను. నేను ఎంత వేదాంతినైతే ఇంత పాపం సహించగలుగు తున్నానంటావు?........నీపెళ్ళే తీసుకో ! నీకు భర్త కాదగినవాణ్ణి, నీకు భర్త అయిన ఆయనతో కులగోత్రాలలోనూ సంపదలోనూ సమానుణ్ణి, వయసులో అంత కంటె నీకు తగినవాణ్ణి, తెలివితేటల్లో—నే చెప్పకుంటే బాగుండదు కాని - సామా న్యంగా సాటిలేనివాణ్ణి; నేనిట్లా వుండగా నిన్ను మా నాన్న చేసుకున్నాడు. ఇది తల్లకిందులుపని అని నీకు తట్టకపోతే బజారులో వెళ్ళేవాణ్ణి నిలవేసి అడుగు ; ఇందులో నాకు భాగం ఉందా లేదా ?"........

తన భర్త అంతదూరాన ఉండగానే; ఆయన కొడుకు వంక ఒకసారి తీక్షణంగా చూశాడు కూడానూ! భాస్కర్రావు పెదిమలమీద చిరునవ్వు చిరునవ్వు గానే ఉంది, అతని కళ్ళు మాత్రం అంతలో క్రూరంగా అయిపోయినై ! ఆ చూపుకు తండ్రి తట్టుకోలేకపోయి ఉండాలి;........

మొత్తానికి విచిత్రమైనవాడు భాస్కర్రావు;....అతను కూడా తన మాదిరిగా, అరణ్యంలో ఉన్నట్టు భావించటం లేదు కదా;........అతనేదో కొంత బాధ పడు తున్నాడు. తను అతనికి భార్య అయివుంటే—అతని బాధ కొంత తను పంచుకొని ఉంటే —తన కళ్ళ ఎదుట జరుగుతున్న పాపమూ అవినీతీ అతను గమనించ కుండా అతని దృష్టిని తను తనమీదికి తిప్పగలిగితే—అతనింత "వేదాంతి" కావ లిసిన అవసరం ఉండేది కాదేమో, పాపం;........

తను చేసుకున్న పెళ్ళిని గురించి ఏ విధంగా తృప్తి పడదామన్నా లేదే ; తను ఫోర్తు ఫారం పాసయి ఫిఫ్తు ఫాంం చదువుతుండగా, తన పదిహేనో ఏట

అయింది ఈ పెళ్ళి! "నాకీ సంబంధం వద్దు" అనటానికి స్వేచ్ఛ ఇచ్చాడు తన తండ్రి. ! ఆఖరుకు ఏమయింది?

ఇటువంటి పనులు సరిగా కావాలంటే ఒక్క వ్యక్తి ప్రయత్నం వల్ల కావేమో?.....తన తండ్రి స్వేచ్ఛ ఇచ్చాడంటే అది ఏం స్వేచ్ఛ? తన మనసు అదివరకే బానిసత్యంలో వుంది. దారిద్ర్యం మహాపాతకం అనే విశ్వాసానికి కట్టుబడి! తనకు డబ్బుతో కూడా వచ్చినభర్త ఈ వెంకటనరసయ్యగారు ఒకడే!

"ఎవరైనా మిమ్మల్ని నిలదీసి అడిగితే మీపిల్ల రజస్వల కాలేదని మీరు ప్రమాణం చేసేటట్టయితేనే చేసుకుంటాను!" అని ఖండితంగా అన్నాడు తన భర్త తన తండ్రితో.........ఇటువంటి పెళ్ళికి తను ఎట్లా ఒప్పుకుంది?

* * * * *

యాభయ్యో యేట ఇంచుమించు వేడుకకు చేసుకున్నట్టు రెండో పెళ్ళిని చేసుకున్న తన భర్త. పాపం. ఆ శారదకు మళ్ళీ పెళ్ళి చేసివెయ్యకూడదూ? ఆ పిల్ల అవస్థ తను చూడలేకుండా ఉంది. ఆ పిల్లకు ఎప్పుడో పోయినాడు భర్త. ఇప్పుడు శారద తనకంటె కొద్ది నెలలు మాత్రమే పెద్ద. పెళ్ళి చేస్తే శారద సుఖపడుతుంది. తన మాదిరి మనిషి కాదు. తను సుఖపడి భర్తను సుఖపెట్టుతుంది. (నూటికీ కోటికీ ఒకసారి దగ్గిరికి వచ్చే భర్తనే తను సుఖపెట్టలేకుండా ఉంది.)

చూస్తే శారద మనసుకు ఎప్పుడూ అదే ఆలాపనల్లే ఉంది. ఎప్పుడూ పరధ్యానంగా ఉంటుంది. పలకరిస్తే చీదరించుకుంటుంది. ఎప్పుడూ ఒంటరిగా కూర్చుంటుంది.......అయినా తన కెందుకు?.......

* * * *

శారద విషయం తను జోక్యం కలగ చేసుకోవటం భావ్యంగా ఉంటుందో ఉండదో? వయసులో తనకన్న పెద్దదే కాని అజ్ఞానురాలు. ఎప్పటికైనా పెళ్ళి చేసుకుని సుఖపడటానికి ఉన్న కాస్త అవకాశమూ ఆ పిల్ల అవివేకంగా ప్రవర్తించి చూస్తూ చూస్తూ పోగొట్టుకుంటుందేమో? మన కెందుకని చూస్తూ ఊరుకోవటం వేదాంతం కావచ్చు కాని ధర్మమా?

తను తనభర్తతో మాటవరసకు, "శారదకు పెళ్ళి చెయ్యరాదా?" అంటే ఆయన ఇంత ఎత్తున ఎగిరిపడి, "నా చేతిమీదగా నేను చెయ్యను. మొగుడు కావాలనిపించినప్పుడు ఎవరితోనూ చెప్పకుండా అదే లేచిపోతుంది. పాపమూ పుణ్యమూ నా కక్కర్లేదు. నే నిటువంటి పనులు చేసి నలుగురి చేతా తప్పు పట్టించుకోను" అన్నాడు.

శారదతోనే మంచిగా చెప్పటానికి, శారద మంచిగా తీసుకుంటుందని నమ్మకం ఏమిటి? అదీ కాక ఆ పిల్ల ఉన్న స్థితిలో ఆ పిల్లకు మంచి రుచిస్తుందా?

వేళకానివేళ శారద వాకిట్లో చిటికేశ్వరపు చెట్టుకిందికి వెళ్లి అందని కొమ్మలపూలు కొయ్యటానికి విశ్వప్రయత్నం చేసి, ఆఖరుకు కింద రాలినవో అందే కొమ్మలవో రెండు పూలు తుంచి చేతులో ఆడించుకుంటూ వస్తూండటం తను గమనించి కూడా అర్థంచేసుకోలేదు. ప్రహారీగోడ పొట్టిగా ఉండటం వల్లా, బయట రోడ్డు ఎత్తుగా ఉండటం వల్లా ఆ చెట్టుకింద నిలబడితే రోడ్డుమీద పొయ్యే వాళ్ళు కనిపిస్తారు. వాళ్ళకు చెట్టుకింది మనిషి కనిపిస్తుంది. శారద నలుగురినీ చూడటానికీ నలుగురికీ కనిపించటానికీ ఇట్లా చేస్తున్నదేమో లెమ్మనుకుంది తను. ప్రత్యేకం ఒక డున్నాడని చాలారోజుల దాకా తెలియలేదు — తను స్వయంగా వాణ్ణి చూసేదాకా!

వాళ్లిద్దరి పరిచయమూ ఎంత వరకు వెళ్ళిందో? వాడు తన వంక కూడా చూచాడు—ఒక వెధవ చూపు! అటువంటి చూపుకే పడి ఉంటుంది శారద.

* * * *

కిందటి రాత్రి శారద — ఎప్పుడు కిందికి వెళ్ళిందో ఏమో — పది గంటలప్పుడు చప్పుడు చెయ్యకుండా మేడమెట్లెక్కివస్తూ తనకు కనిపించింది. ఆ పిల్ల మొహాన తాండవిస్తున్న అసహజమైన చిరునవ్వు చూస్తే తనకు భయం వేసింది. వెంటనే తను శారద వెనకే పైకి వెళ్ళింది. మాట్లాడాలని. తను నోరు కట్టుకొని ఏం లాభం? శారద తన మాట వినకపోతే తనకేం నష్టం?

"ఏమమ్మా, శారదా? చాలా సరదాగా ఉన్నావే? ఏదో ఉందే!" అన్నది తను.

శారద పడుకున్న మంచంమీద చివాలున లేచి కూర్చుని మొహం చిట్లిస్తూ, "చూడలేకుండా ఉన్నావా?" అంది. అదీ వరస!

అసలు సంగతికి రావటం తనకు చాలా కష్టమయింది. "ఎందుకు పెట్టుకున్నా వీ ఛండాలపు పని?" అని అంతరాత్మ తన్ను తిడుతూనే ఉంది. కాని తన మనస్సులో ఉన్నది బయట పెట్టేసింది.

"ఇటువంటి పని ఎందుకు, శారదా? నీ చక్కదనాన్నీ నీ వయస్సునూ అడగని వాడిది పాపంగా ఎందుకు జారవిడుచుకుంటావు? ఆ మాత్రం అభిమానం ఉండకూడదా నీకు? నీకు ఎంత మంచి మొగుడు రాకూడదు! కొంచెం జాగ్రత్తగా ఉంటే నీకు సుఖమూ గౌరవమూ దక్కేటప్పుడు కొద్ది సుఖానికి, గౌరవాన్నీ శాశ్వతమైన సుఖాన్నీ ఎందుకు బలిచేస్తావు?"

ఆ మాటలు ఎట్లాగైతేనేం తన నోటివెంట వచ్చేసినై, తన పని మూడు వంతులు అయిపోయింది!

ఆ తృప్తి శారద తనకు దక్కనివ్వ దలుచుకోలేదు. శారద మండిపడ్డది. మతిలేని దానల్లే మాట్లాడింది.

"నాకు సుఖం కావాలి! .... నువు నాకు నీతులు బోధించక్కర్లేదు. నీకేం తెలుసును, సుఖమేమిటో? యాభైయేళ్ళ మొగుణ్ణి చేసుకున్న దానివి! నీ మొగుడు వంటదానిని పెట్టుకొని వంటింటో పడుకుంటే చూస్తూ ఊరుకున్న దానివి!....నా అందమూ వయస్సూ నాకెందుకు? ఎవరు నాకు సుఖం ఇస్తే వాళ్ళకవి ధారపోస్తాను. నా అందాన్నీ వయస్సునూ నలిపేసేవాడు కావాలి నాకు— ఏం చేస్తావో చెయ్యి!...వాటిని గౌరవంకోసం అమ్ముకోమనేగా నీ సలహా? నేను భోగందాన్ని కాను!" అని ఎగిరిపడ్డది శారద. ఎవరన్నా వింటారన్న భయం కూడా లేకుండా.

తను తన ఓర్పునంతా వినియోగించి మృదువుగా, "అట్లా అనకమ్మా! దేన్ని కానీ గౌరవానికి అమ్ముకోటం అగౌరవం కాదు. అది ఒకటే గౌరవ మయిన అమ్మకం!....నాకు నిజంగా తెలియదు సుఖం ఏమిటో! కాని నువు చెయ్యాలని ప్రయత్నం చేస్తున్న పనివల్ల ప్రమాదం చాలా ఉంది. నేను నీకు బోలి నీతులు చెప్పటంలేదు....ఆ మనిషి నిన్ను సుఖపెట్టటానికి కూడా అర్హుడుకాడు. అయితే ఈ రహస్యం దేనికి? నువు పెళ్ళికాదగిన పిల్లవు. నిన్ను బహిరం గంగా పెళ్ళి చేసుకోరాదా? ఇట్లా చాటుగా ఏపని గాని చెయ్యటం నీ అభిమానా నికి అభ్యంతరంకాదూ?" అని చెప్పి చూసింది. శారద తలకు ఇవేవీ ఎక్క లేదు.

"నన్ను గట్టిగా కావిలించుకున్నాడు. ముద్దుపెట్టుకున్నాడు. నా వళ్ళు పరవశమైపోయింది. నే నింతటితో ఆగను. అనుభవించాలిసిన సుఖమంతా అనుభ వించి ఆ పైన చస్తాను. నీ కెందుకు? నువు తోక తెగిన నక్కవు! నీ మాట వినను" అని శారద మూర్ఖించింది.

భాస్కర్రావు నాలుగు రోజులపాటు ఇంట్లో ఉంటే ఎంత బాగుండును! శారదను చూస్తూ వదిలివెయ్యటం హాస్యాస్పదంగా ఉంది. తను చెయ్య గలిగింది చూడబోతే ఏమీ కనిపించదు. ఇందులో తనకు తోడు కావాలి. ఆ పనికి భాస్కర్రావే తగు!.......

అతను బొత్తిగా కంటికి కనిపించటమే మానేశాడు. ఎక్కడ తిరుగుతాడో, ఏంచేస్తాడో. ఒక్కొక్కసారి భోజనం కూడా ఎక్కడ చేస్తాడో ఎవరికీ తెలియదు—ఎవరికీ అక్కర్లేదు. అతను నాలుగు రోజులు అంటి పెట్టి ఇంటో ఉంటే బాగుండును; ఈ అడవిలోనైనా తన ప్రాణానికి వెన్నెల కాసినట్టవు తుంది!

* * * *

నాలుగు రోజులపాటు ఇల్లు కదలకుండా ఉండమంటే అతను ఎందు కన్నాడు. తను చెప్పలేకపోయింది. తీరా చెప్పవలసి వచ్చేటప్పటికి శారద సమస్యలోకి అతన్ని ఈడవకుండా తన వల్ల కాదా అనిపించింది.

తను ఏం చెప్పటానికీ తోచక, "ఊరికేనే అన్నాను. నాకు బొత్తిగా ఏమీ తోచటంలేదు. నేను చేసేటందుకు పని లేక చెడిపోతున్నాను, భాస్కర్రావు!" అంది.

భాస్కర్రావుకు నోటితో మాత్రమే నవ్వే నేర్పున్నది, అతను ఇప్పుడుకూడా అట్లాగే నవ్వి, "ఇంట్లోనే ఉందును కాని అందువల్ల ప్రమాదం ఉంది." అన్నాడు.

"ఎవరికి ప్రమాదం?"

"నా వేదాంతానికి. వేదాంతి అయినవాడు డబ్బు గలవాడి మాదిరిగానే ముఖ్యంగా చూసుకోవలసిం దేమిటంటే తన సొత్తుకు ప్రమాదం జరగకుండా ఉండటం."

అతని కళ్ళు చూస్తే తనకు జాలి వేసింది. "పోనీ నీకు యిష్టం లేకపోతే మానెయ్యి." అన్నది తను.

"పోనీ ఒక్కసారికి నా వేదాంతాన్ని పరీక్ష చేస్తాను, నీ కోసం. ఇంతవరకూ అటువంటి సాహసం చెయ్యలేదు." అన్నాడు భాస్కర్రావు.........

అతను ఇంట్లో ఉండడానికి ఒప్పుకున్న మరుక్షణమే తన కొక చక్కని ఉపాయం తట్టింది.

శారద చిటికేశ్వరపు చెట్టుకింద పచారు చేసే వేళలు తనకు తెలుసు. ఉదయం పదింటికీ, మధ్యాన్నం రెండింటికీ, సాయంకాలం ఏడింటికీ. ఆ యా వేళలకు ఆ ప్రాంతాల తనే పచారు చెయ్యటం మొదలు పెట్టింది—సాధ్యమైనంత వరకు ప్రహరీకి సమీపంగా—రోడ్డుమీది వాళ్ళకు తన తల పై భాగం తప్ప కని పించటానికి వీలు లేకుండా. ఇట్లా చెయ్యటంవల్ల శారద ఆట కట్టయింది. ఆ పిల్ల ఆ వాయలకు రాలేదు........

సాయంకాలం ఏడున్నర వేళకు వచ్చింది ఉత్తరం, గోడ అవతలనుంచి! అది తీసుకుని గబగబా తను పైకి వెళ్ళి చదువుకున్నది.

"పదకొండింటికి?"

అంతే! ఫలానివారికని లేదు, ఫలానందుకని లేదు. కాగితం నలచదరంగా నన్నా లేదు, చించి పారేసిన ముక్క మాదిరిగా ఉంది. మొదటి అక్షరం దాదాపు సాంతంగా చినిగిపోయింది.... తెలివైన ఉత్తరం!........

గడియారం పదకొండు కొటగానే తను నిశ్శబ్దంగా మేడమెట్లు దిగి వచ్చింది. నేరుగా చిటికేశ్వరపు చెట్టుదగ్గిరికి వెళ్లింది. చెట్టు చాటునుంచి ఒక ఆకారం ఇవతలికి వచ్చింది. తన గుండె దడదడ లాడటం మొదలుపెట్టింది. తన కిదంతా ఎందుకు వచ్చిన తద్దినం?.........

"శారదా!" గుడ్డివెధవ! "ఇంత ఆలస్యం——"

కనుక్కున్నాడు తను శారద కాదని. కొయ్యబొమ్మల్లే నిలబడ్డాడు——ఇది దుశ్శకునం అవునో కాదో నిర్ణయించలేకుండా........

ఆ రెండు మాటల్లోనే ఎంత అధికారం!...."ఇంత ఆలస్యం!" ఆ రెండు ముక్కలూ తన కెంత ఉపకారమైనా చేసినై. పోతున్న తన ధైర్యానికి ప్రాణం పోసినై.

అతన్ని సమీపించి, "నేను శారదను కాను....శారదతో నీకేం పని?" అన్నది తను.

వాడి నోట మాట లేదు.

"ఇట్లా దొంగతనంగా ఇళ్లల్లో ప్రవేశించే నువ్వు ఎవడివనుకోవాలి? దొంగవనా, దొరవనా?....శారద ఎవరనుకున్నావు? శారద మీద నీకు ప్రేమ వుంటే రేపు పగటివేళ వచ్చి వాళ్ళ నాన్నగారిని అడుగు, శారదను పెళ్ళి చేసుకుంటానని. అందుకు తగినవాడివైతే శారదను నీ కిచ్చి పెళ్ళి చేస్తారు. అంతేకాని ఇదేం పని?——"

ఆ వచ్చినవాడు అకస్మాత్తుగా వీపు తిప్పి ప్రహరీగోడ దాకా ఒక్క దూకు దూకి చెంగున గోడగెంతి మాయమైనాడు. రోడ్డుమీద వాడు పారిపోతున్న అడుగుల చప్పుడు వినపడ్డది.

తను ఒక్కక్షణం దిగ్భ్రమచెంది చేసేదిలేక వెనక్కు తిరిగింది. భోజనాల సావడి పక్క తలుపు తెరుచుకుని తన భర్త వస్తున్నాడు. ఆ వాకిట్లో కనపడీ కనపడకుండా వంటలక్క!

"ఇదుగో——మాట——ఇట్లారా——నిన్నే!"

తన భర్తను సమీపించింది. శారద గుట్టు బయటపడకుండా ఏం చెయ్యాలి? ఎట్లా బొంకాలి? ఆయనకు ఎంత కనిపించింది? ఎంత వినిపించింది?

"ఏం చేస్తున్నా వక్కడ?" అన్నాడు భర్త తనను కలుసుకుని.

"ఏమీ లేదు," అని బొంకి చూసింది.

"ఆ గోడ దూకిన వా డెవడు? నీతో వాడి కేం పని?"

తన నోట మాట రాలేదు ఆశ్చర్యంతో. కొంపతీసి వాడు తన కోసం వచ్చా డని తన భర్త అనుకోటం లేదు కద!....పోనీ పాపం, శారద—

"అందుకనే కామాలు, పాపం, పగలల్లా అక్కడే తారట్లాడుతున్నది!" అని కోకిల కంఠం భోజనాల సావిడి వాకిలివేపు నుంచి అస్పష్టంగా వినవచ్చింది.

ఇంకొక గుడ్డివెధవ! రోజూ శారద తారట్లాడుతుంటే దాని కళ్ళు ఏమై నయ్యో!....ఇందుకనే భాస్కర్రావు—

తనమీద పడేవరకూ తను భర్త చేతిలో వున్న కర్రను గమనించలేదు, గమనించినా దానికి తనతో పని వుంటుందని తోచలేదు.

తనవంటి అభిమానం గల స్త్రీ దెబ్బలు తినటం నిజంగా ఎంత కష్టం! ఈ దెబ్బలే సకారణంగా తినటమయితే ఇంకా ఎంత కష్టంగా ఉండునో!....మొదటి రెండు మూడు దెబ్బల తరవాత తనకు శరీర బాధ కూడా తెలియటం లేదు. కాని మనసు చలిస్తున్నది. మతి పోయినట్లవుతున్నది. ఏమనాలో ఏం చెయ్యాలో తోచ టంలేదు—అట్లా కొయ్యబొమ్మల్లే నిలబడి దెబ్బలు తినటం తప్ప ఇంకేమీ తోచ టంలేదు....

*　　*　　*　　*

భాస్కర్రావు వచ్చి అడ్డుపడకపోతే తన శిక్ష ఎక్కడ ఆగి ఉండునో! ఎందుకంత ఘోరం చేశాడు భాస్కర్రావు? తండ్రి చేతిలో కర్ర లాక్కుని తండ్రినే చావకొట్టేటంత పని అతను చేస్తాడని తను ఊహించనైనా లేదు. అతనంత అవ ి వేకుడై ఉండగా తను ఎప్పుడూ చూడలేదు. ఎంత ఆలోచించినా ఆ పని అతను చెయ్యతగిన పనిగా తోచటంలేదు.

కాని తన భర్తా ఆ వంటలక్కా చూస్తుండగానే భాస్కర్రావు తన నడుము చుట్టూ చెయ్యివేసి ఇంట్లోకి నడిపించుకురావటం మాత్రం తనకు ఆశ్చర్యకరంగా లేదు. అటువంటి నైతిక ధైర్యం కలవాడు ఒక్క భాస్కర్రావే ఉన్నాడు తను ఎరిగినంతవరకు!

మేడమెట్లెక్కి వస్తుండగా తను ఆపి, "మీ నాన్నగారిని ఎందుకు కొట్టావు, భాస్కర్రావు? అదేమిటి! నీ కళ్ళు—" అన్నది. ఆ పైన తన నోట మాట రాలేదు. అతని కళ్లు అనుమానాస్పదంగా తళతళలాడుతున్నై!

"కళ్ళు కాదు— వేదాంతం!....నేను భయపడ్డంతా అయింది—నేను భయ పడుతున్న దానికంటె కూడా త్వరగా!....కాస్త పరీక్ష చేసేటప్పటికి నా వేదాంతం చూడు ఏమయిందో!"

భాస్కర్రావు తన మొహం పైకెత్తి తన అంతరాత్మను పరీక్ష చేస్తున్నవాడల్లే తనకళ్ళలోకి చూసి చివరకు తన్ను ముద్దుపెట్టుకున్నాడు—తేలికగా, ఉద్రేకం లేనివాడల్లే.

"అయిపోయింది! నేను వేదాంతిని కానని తేలిపోయింది!....నా కళ్ళ ఎదట ఉన్న ఈ అనాగరికతా, అవినీతీ, ఈ పాతకమూ—ఇదంతా నేను ఒంటరిగ్గా సహించలేను సహించలేనని ఇవాళ రుజువైపోయింది. ఇదంతా నాతోపాటు నువు కూడా పంచుకుంటావా?"

"భాస్కర్రావు!....ఇందులో నా తప్పేమీ లేదని నీకేం నమ్మకం?" అన్నది తను.

"నిన్ను మా నాన్న కొట్టటానికి ఎన్నడూ తగిన కారణం ఉండటానికి అవకాశం లేదు....అదీకాక నేను నిన్నూ ఎరుగుదును; ఆయన్నూ ఎరుగుదును; ఆయన నిన్నెరగడు....అయినా ఏం జరిగిందో చెప్పు!"

"ఏమీ లేదు. శారద—నేను కాకపోతే ఈ దెబ్బలు శారద తిని ఉండేది!"

ఒక క్షణకాలంపాటు ఇద్దరూ ఎవరి ఆలోచనలో వారున్నారు.

"నే నడిగిన దానికి సమాధానం చెప్పవా?....ఈ అడివిలో నాకు తోడుగా ఉండవా?"

"ఉంటాను. భాస్కర్రావు....మనిద్దరి గతీ ఏమిటీ?"

"వెలి....ఎట్లాగూ తప్పదు—ఇవాళ నేనిట్లా ప్రవర్తించిన తరవాత....నీ కభ్యంతరం లేకపోతే!"

"నా కభ్యంతరంలేదు!" అన్నది తను ధైర్యంగా....

ప్రచురణ : ఆగస్టు 1937, స్వాగతం కథల సంపుటి,
యువ కార్యాలయం, తెనాలి.